

Lagstiftningspaket för sammanhållningspolitiken 2021-2027

2017/18:FPM133

Näringsdepartementet

2018-07-02

Dokumentbeteckning

KOM (2018) 375

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt Instrumentet för gränsförvaltning och visering.

KOM (2018) 374

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och finansieringsinstrument för externa åtgärder.

KOM (2018) 373

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang.

KOM (2018) 372

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden.

Sammanfattning

Den 29 maj 2018 presenterade kommissionen sitt förslag till förordningar för sammanhållningspolitiken för perioden 2021-2027. Förordningen om gemensamma bestämmelser är gemensam för fonderna. Kommissionen föreslår ett grundläggande regelverk för sju EU-fonder med delad förvaltning: Europeiska regionala utvecklingsfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska socialfonden+, Europeiska havs- och

Budgeten för sammanhållningspolitiken föreslås uppgå till ca 330 miljarder euro för perioden i 2018 års priser. Kommissionen presenterar det som en minskning på cirka sju procent. Den svenska tilldelningen motsvarar ungefär samma nivå som i nuvarande programperiod. Samtliga regioner kan erhålla finansiering genom sammanhållningspolitiken på grundval av följande tre kategorier: mindre utvecklade regioner, övergångsregioner och mer utvecklade regioner.

Från elva tematiska mål för perioden 2014–2020 ska den nya sammanhållningspolitiken minska till fem tematiska mål:

1. Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling.
2. Ett grönare och koldioxidsnålare Europa.
3. Ett mer sammanlänkat Europa genom förbättrad mobilitet och regional IKT-konnektivitet.
4. Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter.
5. Ett Europa närmare medborgarna genom hållbar och integrerad utveckling av stads-, landsbygds- och kustområden och lokala initiativ.

Regeringen välkomnar kommissionens ansats att försöka modernisera sammanhållningspolitiken, men anser att utgiftsnivån behöver minskas betydligt, att insatserna behöver koncentreras samt genomförandet förenklas.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Utformningen av den framtida sammanhållningspolitiken diskuterats på EU-nivå såväl nationellt som regionalt. Den 2 maj 2018 antog kommissionen ett förslag om nästa fleråriga budgetram för perioden 2021–2027, som bl.a. innehöll övergripande förslag för olika sektorspolitikområden och då även för sammanhållningspolitiken. Dessa har nu omsatts i konkreta förordningsförslag för sammanhållningspolitiken för perioden 2021-2027, vilka presenterades den 29 maj 2018.

1.2 Förslagets innehåll

Förordningen om gemensamma bestämmelser är gemensam för fonderna. Kommissionen föreslår ett grundläggande regelverk för sju EU-fonder med delad förvaltning: Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Sammanhållningsfonden (CF), Europeiska socialfonden+ (ESF+), Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF), Asyl- och migrationsfonden (Amif), Fonden för inre säkerhet (ISF) samt Instrumentet för gränsförvaltning och visering (BMVI). Till skillnad från innevarande programperiod är inte Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling en del av förordningen om gemensamma bestämmelser. Däremot har den gemensamma förordningen utvidgats till att även innefatta asyl- och migrationsfonden, fonden för inre säkerhet samt Instrumentet för gränsförvaltning och visering.

Förordningen om gemensamma bestämmelser

I kommissionens förslag till flerårig budgettram föreslås att 330 miljarder euro i 2018 års prisnivå ska satsas på ekonomisk, social och territoriell sammanhållning för perioden 2021-2027. Kommissionen presenterar det som en minskning på cirka sju procent. Utgiftsområdet innehåller fler delar än innevarande period vilket medför svårigheter att jämföra utgiftsnivån med innevarande programperiod. Sammanhållningsfonden har i relativa termer minskat mest av fonderna. Europeiska socialfonden finns kvar som en del av sammanhållningspolitiken, men ingår i ett eget programkluster. Fördelningen mellan socialfonden och regionalfonden per land är ännu oklar. En särskild budgetpost föreslås fortsatt för de ultraperifera och de glesbefolkade regionerna. I en bilaga till förordningsförslaget finns fördelning mellan medlemsstaterna. Den svenska uppgår till ca 2,1 miljarder euro, dvs. ungefär samma nivå som under nuvarande programperiod i 2018 års prisnivå. Fördelningen av medel till medlemsstaterna baseras i huvudsak på BNP per capita som tidigare perioder men innehåller även några nya kriterier såsom t.ex. klimatförändringar och mottagande och integrering av migranter. Kommissionen föreslår även flera skyddsnet och tak för att undvika alltför stora ändringar i tilldelningen till medlemsländerna. Ett av dessa tak är att rikare medlemsstater inte kan få mer medel än under innevarande programperiod. Alla regioner kan få finansiering genom sammanhållningspolitiken på grundval av följande tre kategorier: mindre utvecklade regioner, övergångsregioner och mer utvecklade regioner.

I kommissionens förslag till flerårig budgettram för perioden 2021–2027 fastställs ett ambitiösare mål för integrering av klimatfrågor i alla EU:s program med det övergripande målet att 25 procent av EU:s anslag ska bidra till klimatmålen. När det gäller Sammanhållningsfonden är reglerna för stödberättigande oförändrade: Medlemsländer vars bruttonationalinkomst (BNI) per capita är under 90 procent av EU-genomsnittet kan få stöd från fonden.

Från elva tematiska mål för perioden 2014–2020 ska den nya sammanhållningspolitiken nu bara ha fem tematiska mål:

1. Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling.
2. Ett grönare och koldioxidsnålare Europa.
3. Ett mer sammanlänkat Europa genom förbättrad mobilitet och regional IKT-konnektivitet.
4. Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter.
5. Ett Europa närmare medborgarna genom hållbar och integrerad utveckling av stads-, landsbygds- och kustområden och lokala initiativ.

När det gäller genomförandefrågorna skärps kraven på nationell medfinansiering och kommissionen har föreslagit en maximal finansiering från unionen på 70 procent. Nuvarande *förhandsvillkor* som används i innevarande programperiod 2014–2020 ersätts med *förutsättningar*. Dessa är färre och mer fokuserade på målen för den berörda fonden och – i motsats till perioden 2014–2020 – övervakas och tillämpas under hela perioden. Denna princip kommer att stärkas genom att: medlemsstaterna inte kommer att ha rätt att redovisa utgifter för särskilda mål till dess att villkoret är uppfyllt, vilket säkerställer att alla medfinansierade insatser överensstämmer med EU:s politiska ram.

Förslaget till tilldelningsmetod för målet Europeiskt territoriellt samarbete baseras på folkmängden i stödberättigade gränsregioner. Metoden har ändrats jämfört med programperioden 2014–2020 och större vikt läggs på andel av befolkningen bosatt inom 25 km från gränsen.

Synergier mellan olika EU instrument kommer att uppmuntras och likhet med nuvarande programperiod föreslås en så kallad partnerskapsöverenskommelse för varje medlemsland. I första hand föreslås partnerskapsöverenskommelsen innehålla mål för de fonder som ingår i den allmänna förordningen, dvs Europeiska regionala utvecklingsfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska socialfonden+, Europeiska havs- och fiskerifonden, Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt Instrumentet för gränsförvaltning och visering.

Resultatramen föreslås behållas, men i en annan form. Slutliga fördelningen av medlen för de sista två åren inom programmen föreslås fastställas först efter halvtidsöversynen. Villkor kopplade till den europeiska

planeringsterminen ska också bibehållas men förenklas. I synnerhet landspecifika rekommendationer kommer att beaktas i programplaneringen.

2017/18:FPM133

Regionalfondsförordningen och sammanhållningsfondsförordningen

Förordningen om Europeiska regionala utvecklingsfonden och sammanhållningsfonden reglerar främst viktiga strategiska inriktningsfrågor. Där redovisas de viktigaste prioriteringarna och temana för de berörda fonderna den kommande perioden. Vidare presenteras indikatorerna för att visa hur resultaten av insatserna följs. En annan viktig del av förordningen är kraven på strategier för specifika territorier, inklusive hållbar stadsutveckling.

I förordningen fastställs också en begränsad förteckning över verksamheter som ligger utanför fondernas användningsområde. Syftet med fondernas tillämpningsområde och förteckningen över icke-stödberättigande verksamhet är att se till att stödet stämmer överens med EU:s politiska mål och hållbarhetsmål.

För att se till att det går att upprätthålla en kritisk massa av investeringar kommer förordningen om regionalfondsförordningen och sammanhållningsfonden även fortsättningsvis att innehålla krav på tematisk koncentration. Merparten (65–85 procent) av resurserna ska koncentreras till de politiska mål som enligt utvärderingsresultat och konsekvensbedömningar har det största mervärdet och bidrar mest till EU:s prioriteringar. Dessa mål föreslås vara:

- ”Ett smartare Europa – innovativ och smart ekonomisk omvandling”.
- ”Ett grönare och koldioxidsnålare Europa genom ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, klimatanpassning, riskförebyggande och riskhantering”.

Sammanhållningsfonden ska användas till projekt inom miljöområdet och för infrastrukturinvesteringar inom ramen för de transeuropeiska nätverken. Sammanhållningsfonden gäller i de medlemsstater som har en BNI per capita under 90 procent av unionens genomsnitt och berör därmed inte Sverige.

För att skapa flexibilitet ska kriterierna för tematisk koncentration tillämpas på nationell nivå och fastställas i förhållande till vilken regionkategori de olika regionerna tillhör. För Sveriges del ska 85 procent av medlen koncentreras till tematiskt/politiskt mål 1 och 2.

Förordningen innebär också en ökad inriktning på hållbar stadsutveckling, genom att 6 procent av Erufs resurser öronmärkas för detta område, som ska genomföras genom territoriella instrument. Integrerade territoriella och lokala utvecklingsstrategier väntas skapa samstämmighet i insatserna. För att underlätta och stödja kapacitetsuppbyggnad för aktörer, innovativa åtgärder, kunskap, policyutveckling och kommunikation på området hållbar stadsutveckling föreskrivs i förordningen också att det ska inrättas ett europeiskt stadsinitiativ som ska förvaltas av kommissionen.

Kommissionens förslag för den framtida sammanhållningspolitiken strävar efter en balans mellan redovisningsskyldighet, förenkling och resultat. Även vid förenklade förfaranden kommer det fortfarande att finnas strikta och detaljerade regler för sund förvaltning av EU:s medel. De viktigaste målen och bestämmelserna i den föreslagna förordningen handlar om förlängning av användningen av de nationella förvaltnings- och kontrollsystemen.

Förslag till förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och finansieringsinstrument för externa åtgärder

Program inom målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) som inbegriper flera medlemsstater har särskilda särdrag. Förslaget till förordningen om målet Europeiskt territoriellt samarbete innehåller därför särskilda bestämmelser för Interreg, både i förhållande till förordningen om gemensamma bestämmelser och förordningen som omfattar både regionalfonden och sammanhållningsfonden. Den innehåller också särskilda regler för program där medlemsstaterna samarbetar med länder utanför EU. Denna förordning ska komplettera den gemensamma förordningen och förordningen för regionalfonden och sammanhållningsfonden. Huvudfokus ligger på genomförande- och samarbetsfrågor, särskilt fastställande av geografiskt tillämpningsområde för de fem Interregkomponenterna: 1) gränsöverskridande samarbete, 2) transnationellt samarbete och havssamarbete, 3) de yttersta randområdenas samarbete, 4) interregionalt samarbete och 5) interregionala innovationsinvesteringar. I förordningen regleras vidare fördelningen av medel från europeiska regionala utvecklingsfonden till målet Europeiskt territoriellt samarbete och dess olika komponenter.

Komponenten för gränsöverskridande samarbete kommer att inriktas på landgränser, medan samarbetet vid sjögränser kommer att ingå i den nya utvidgade komponenten för "transnationellt samarbete och havssamarbete".

I förslaget till förordning finns också särskilda mål och tillämpningsområden för Interreg- programmen, regler för tematisk koncentration, medfinansieringsgrad samt anpassningar av reglerna i förordningen om gemensamma bestämmelser för programplanering, programmyndigheter, förvaltning och kontroll samt ekonomisk förvaltning, och integration av EU:s finansieringsinstrument för externa åtgärder.

De gränsöverskridande programmen ska enligt förslaget fokusera mer än tidigare på institutionellt samarbete, lösa gränshinder och investera i gemensam service av allmänt intresse.

I ett särskilt kapitel i förslaget till förordning regleras tredjeländers, utomeuropeiska länders och territoriers deltagande i Interregprogram med delad förvaltning. Dessa länder är inte bundna av EU-lagstiftningen vilket påverkar programmyndigheterna, förvaltningsmetoderna och stödberättigande reglerna.

Förordningen om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang

Förslaget är ett nytt rättsligt instrument med en mekanism för att lösa rättsliga och administrativa problem i gränsområden. Syftet med förslaget är att lösa gränshinder, som bl.a. uppstår inom områdena hälso- och sjukvårdstjänster, arbetslagstiftning, kollektivtrafik och affärsutveckling. Sådana gränshinder är svåra att lösa via finansiella program. Att lösa gränshinder som uppstår på grund av olika nationella regelverk kräver andra typer av lösningar.

Kommissionen föreslår en mekanism som ska göra det möjligt att använda en medlemsstats regler i en angränsande medlemsstat genom att ett standardiserat rättsligt instrument inrättas. Förslaget innebär två alternativ; 1) ett europeiskt gränsöverskridande åtagande som i sig gör det möjligt att medge undantag från nationella regler eller 2) ett europeiskt gränsöverskridande uttalande där de undertecknande staterna åtar sig att lagstifta för att ändra reglerna. Medlemsstaterna med gemensam gräns får välja att använda mekanismen eller använda andra effektiva mekanismer för att lösa legala gränshinder. Mekanismen föreslås vara inriktad på landgränser inom EU, men kommer också att tillåta medlemsstaterna att tillämpa mekanismen på havsgränser och yttre gränser. Mekanismen ska omfatta gemensamma infrastrukturprojekt som påverkar ett gränsområde eller en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse i ett gränsområde.

I förordningen regleras inrättandet av s.k. nationella gränsöverskridande samordningspunkter och deras uppgifter samt uppgifterna för den samordningspunkt på EU-nivå som redan har inrättats inom kommissionen.

I förordningen fastställs vem som kan vara initiativtagare till genomförandet av ett gemensamt projekt. Förordningen reglerar vidare tidsfrister för när den gränsöverskridande samarbetspunkten måste reagera och fatta beslut om huruvida ett förfarande ska inledas för att utfärda ett åtagande eller uttalande, huruvida det verkligen föreligger ett rättsligt problem och huruvida man har hittat en lösning som kan tillämpas på ett eller flera rättsliga problem. I förordningen regleras vad det åtagandet eller uttalandet ska innehålla. I förordningen fastställs medlemsstaternas skyldighet att anta de nationella bestämmelser som krävs för att den föreslagna förordningen ska tillämpas effektivt.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Samtliga förordningar är bindande i sin helhet och direkt applicerbara i alla medlemsstater.

Vad gäller förslag till förordningar som reglerar fonderna, KOM (2018) 372, KOM (2018) 372 och KOM (2018) 375 kommer svensk lagstiftning som reglerar sammanhållningspolitiken och aktuella fondmedel att behöva anpassas.

Vad gäller förordningen om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang, KOM (2018) 373, är detta ett nytt och komplext förslag som kan få konsekvenser för nationell lagstiftning. Eftersom förordningen inte är avgränsad att gälla vissa specifika rättsområden eller tvister är det svårt att överblicka exakt vilka förändringar och konsekvenser som kan komma att bli aktuella. Två frågor kan emellertid identifieras redan i detta skede:

- Att en gränsöverskridande samordningspunkt eller myndighet ska kunna besluta om undantag från tillämplig nationell lagstiftning eller ingå åtaganden innebärande att behöriga lagstiftande församlingar ska anta viss lagstiftning (artikel 5) är att betrakta som svårövertygligt med 8 kap. regeringsformen. De är i nuläget svårt att överblicka konsekvenserna av förslaget.
- I artikel 21 och 22 regleras frågor om domstolars behörighet och skyldigheten för domstolar att i vissa sammanhang tillämpa andra medlemsstaters lagstiftning. Att införa en lagvalsmekanism för offentlig rätt utan att tydligt avgränsa tillämpningsområdet är en udda konstruktion som kan komma att påverka svenska domstolar och nationell lagstiftning på ett svåröverskådligt sätt.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Som en andel av EU27:s samlade BNI innebär förslaget till nästa fleråriga budgetram för 2021-2027 en utgiftsnivå på 1,11 procent innanför budgetramens tak respektive 1,14 procent inklusive de instrument som ligger utanför taket (inkluderar bl.a. Europeiska fredsfaciliteten). Nuvarande budgetram och Europeiska utvecklingsfonden (som idag ligger utanför budgetramen) motsvarar cirka 1,04 procent av EU:s samlade BNI. Totalt för 2021–2027 föreslås en budgetram om 1 160,6 miljarder euro i 2018 års priser. De totala utgifterna inklusive instrument utanför ramen ökar reellt med 11 mdr euro eller 0,9 procent i reala termer även när siffrorna justerats för inkluderingen av Europeiska utvecklingsfonden i budgetramen.

Den svenska årliga avgiften beräknas preliminärt i genomsnitt öka med 15 mdr kronor vilket motsvarar en årlig ökning i snitt över perioden med ca 35 procent jämfört med avgiften i den nuvarande budgetramen. De två huvudorsakerna till den kraftigt ökade svenska avgiften är dels att Sveriges, och alla andra medlemsstaters, finansieringsandel ökar när Storbritannien lämnar unionen, och dels att kommissionen föreslår att rabatterna fasas ut under en femårsperiod. Dessa siffror är en uppskattning utifrån den begränsade information regeringen än så länge har kring förslaget.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringens övergripande position i förhållande till sammanhållningspolitiken är att den bör minskas väsentligt och att de föreslagna neddragningarna inte är tillräckliga. Regeringen välkomnar kommissionens ansats att försöka modernisera sammanhållningspolitiken, men anser att mer kan göras för att minska utgifterna, koncentrera insatserna och förenkla genomförandet.

Regeringen anser att sammanhållningspolitiken ska vara en långsiktig politik som syftar till att stödja regionernas tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning.

För regeringen är det viktigt att insatserna bidrar till ett grönt, hållbart, socialt och mer innovativt Europa. De insatser som görs ska vara innovativa och ha högt EU-mervärde.

Regeringen hade önskat ett mer förenklat och sammanhållet förslag och anser att övergångsarrangemang och säkerhetsnät bör undvikas. Regeringen välkomnar att hela EU föreslås omfattas av sammanhållningspolitiken. Den största delen av medlen bör även fortsatt gå till de minst utvecklade

regionerna. Medelstillelningen bör avspegla regionernas faktiska utvecklingsnivå.

Den särskilda budgetposten för de glesbefolkade regionerna finns kvar i kommissionens förslag, vilket är positivt.

När det gäller genomförandefrågorna skärps kraven på nationell medfinansiering vilket är en fråga som regeringen drivit. Det är positivt att kommissionen har föreslagit en maximal finansiering från unionen på 70 procent. En stärkt nationell medfinansiering som bidrar till nationellt och regionalt ägarskap av programmen och till ett effektivt genomförande är viktigt för regeringen.

Genomförandesystemet har under innevarande period blivit alldeles för komplext. Därför är det regeringens uppfattning att det behövs en rad åtgärder för att minska komplexiteten och förenkla genomförandet.

Vidare vill regeringen se riskbaserad revision och mindre detaljstyrning på EU-nivå vilket skulle leda till minskad börda för projekten och stödmottagarna och vara en viktig förenkling av genomförandet.

När det gäller det gränsöverskridande samarbetet – Interreg – så menar regeringen att det territoriella samarbetet, inom en begränsad budget, ska prioriteras inom sammanhållningspolitiken. Samarbetsprogrammen bidrar till ett europeiskt mervärde genom att möjliggöra gemensamma utvecklingsprojekt över nationsgränserna. Programmen är viktiga verktyg för att stärka den utvecklingskraft som finns i gränsregionerna.

När det gäller förslagen kopplat till det gränsöverskridande samarbetet (Interreg) kan regeringen konstatera att det föreslås betydande förändringar vilket behöver analyseras närmare. Regeringen vill se stabila stödberättigande regler för det gränsöverskridande samarbetet. Stabila stödberättigande regler skapar förutsättningar för långsiktiga samarbetsrelationer.

Regeringen ifrågasätter av flera skäl förordningsförslaget till ett nytt rättsligt instrument för att underlätta gränsöverskridande samarbetet. Förslaget bedöms medföra stor administrativ börda och är rättsligt problematiskt från bl.a. ett konstitutionellt perspektiv. Konsekvenserna av förslaget är svåra att överblicka. Regeringen är positiv till att underlätta gränsöverskridande samarbeten men sådana insatser bör i första hand bedrivas genom existerande kanaler på mellanstatlig nivå.

Till skillnad från innevarande period är inte Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling en del av den allmänna förordningen. Här behöver det tydliggöras hur samordningen med sammanhållningspolitiken och den

gemensamma jordbrukspolitiken ska säkerställas. Ökade synergier mellan sammanhållningspolitiken och andra EU-instrument t.ex. forsknings- och innovationspolitiken bör eftersträvas.

2017/18:FPM133

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Eftersom förslagen nyligen har presenterats finns inte tydliga positioner i alla frågor. Av tidigare kända ståndpunkter kan dock konstateras att synen på utgiftsnivån skiljer sig åt mellan nettobetalarerna och de medlemsstater som har stora strukturfondsåterflöden. Samtidigt kan konstateras att det finns ett brett stöd för att sammanhållningspolitiken ska omfatta alla regioner. Bred uppslutning finns kring fortsatt territoriellt samarbete över landgränser. En ökad strategisk inriktning och koncentration av insatserna välkomnas generellt, men samtidigt hyser flera medlemsstater farhågor för att det leder till ett alltför styrt system, utan flexibilitet som beaktar nationella och regionala särdrag, samt att det kan leda till ökad administrativ börda.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte sänts på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artiklarna 164, 175, 177, 178 och 349 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). För samtliga förordningar gäller kvalificerad majoritet i rådet och Europaparlamentet är medbeslutande i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

Det rättsliga grunden för förordningen om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang är artikel 175. I syfte att uppnå målen för sammanhållningspolitiken får, enligt artikel 175 tredje stycket, särskilda åtgärder vidtas utanför fonderna och utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder som beslutats inom ramen för unionens övriga politik. Det kan ifrågasättas om denna möjlighet att vidta åtgärder utanför fonderna omfattar så omfattande och ingripande åtgärder som denna förordning innebär. Förordningen är inte heller avgränsad att gälla verksamhetsområden knutna till sammanhållningspolitiken. Den rättsliga grunden för förslaget kan därför ifrågasättas även av detta skäl.

Enligt kommissionen är EU-insatser motiverade utifrån målen i artikel 174 i fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt. Artikel 175 i fördraget uppmanar uttryckligen EU att nå dessa mål genom strukturfonderna. Vidare påpekar kommissionen att för sammanhållningspolitiken tillämpas principen om delad förvaltning, som respekterar de institutionella kompetenserna i medlemsstaterna och regionerna. När det gäller förordningen om gemensamma bestämmelser, regionalfondsförordningen och sammanhållningsfondsförordningen, förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och finansieringsinstrument för externa åtgärder, så har regeringen inga invändningar mot vad kommissionen anger i förslagen när det gäller förenligheten med subsidiaritetsprincipen. Regeringen delar därför kommissionens bedömning att förslagen är förenliga med subsidiaritetsprincipen. Enligt kommissionen har proportionalitetsprincipen varit vägledande för förslagen genom att ytterligare förenklingar föreslås i linje med rekommendationerna från högnivågruppen för övervakning av förenkling för stödmottagare inom Europeiska struktur- och investeringsfonderna. Enligt kommissionen har den administrativa bördan för unionen och de nationella myndigheterna begränsats till vad som är nödvändigt för att kommissionen ska kunna utöva sitt ansvar för att genomföra unionens budget. Enligt regeringens bedömning går förslagen inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen och anser i likhet med kommissionen att förslagen är förenliga med proportionalitetsprincipen.

När det gäller förslaget till nytt rättsligt instrument som innebär att en ny mekanism inrättas noterar regeringen att förslaget är nytt, omfattande och komplext. Flertalet utestående frågor återstår att reda ut och analysera. Regeringens bedömning är att det fortsatt är oklart om huruvida förslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen. Regering fortsätter analysen av förslaget.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Behandlingen av förslagen har inletts i rådsarbetsgruppen för strukturella åtgärder. Kommissionen vill se en snabb förhandling om budgeten med en överenskommelse under våren 2019, vilket kan bli svårt. Det österrikiska ordförandeskapet tar över den 1 juli 2018 för fortsatt behandlingen av förordningsförslagen och förhandlingarna väntas bli avslutade 2020.

4.2 Fackuttryck/termer

Säkerhetsnät

I kommissionens modell för fördelning av medel finns en del spärrar som gör att fördelningen till regioner och medlemsstater inte får fullt genomslag. Syftet är att undvika betydande minskningar i tilldelningar mellan programperioder.

2017/18:FPM133